

TRGOVSKI LIST

Časopis za trgovino, industrijo in obrt.

Letna naročnina za Jugoslavijo: letno 180 Din, za 1/2 leta 90 Din, za 1/4 leta 45 Din, mesečno 15 Din; za inozemstvo: 210 Din. — Plača in toži se v Ljubljani. Uredništvo in upravnništvo je v Ljubljani v Gregorčičevi ulici št. 23. — Dopisi se ne vračajo. — Številka pri poštni hranilnici v Ljubljani 11.953.

Leto XIV.

Telefon št. 2552.

Ljubljana, v torek, 18. avgusta 1931.

Telefon št. 2552.

Štev. 93.

Pregled naše zunanje trgovine in bodoče smeri naše gospodarske politike.

Pregled naše zunanje trgovine, zaključki, ki iz tega izhajajo in bodoče smeri naše trgovinske politike, je naslov nove knjige gen. tajnika Zbornice TOI g. Ivana Mohoriča, ki je pravkar izšla iz tiska. Knjiga vsebuje obširno gospodarsko študijo, odlične vrednosti za vsakega gospodarskega teoretika in praktika. Nudi nam pregledno sliko in točno analizo naše zunanje trgovine in trgovinske politike, podano tako precizno in jasno, podkrepljeno s tako temeljitimi argumenti, kakor more to podati samo strokovnjak z globokim poznanjem vseh naših gospodarskih problemov v teoriji in praksi, kakor je avtor tega dela, gospod Mohorič.

Kakor smo svoječasno že pisali, je bila g. Mohoriču poverjena naloga, da izdela za osmi kongres gospodarskih zbornic in važnejših gospodarskih organizacij kraljevine Jugoslavije referat o gornjem vprašanju. G. Mohorič je izvršil svojo nalogo tako mojstrsko in izdelal referat tako temeljito, da je kongres sklenil, da se njegovo študijo v celoti objavi v posebni knjigi. Z ozirom na veliko važnost dela za vso našo javnost, je ministrstvo trgovine in industrije izdalo knjigo, finančno podprlo in s tem tudi publikacijo omogočilo. Knjiga obsega 92 tiskanih strani velikega velikega formata in obravnava vse glavne probleme naše zunanje trgovine s statističnimi pregledi razvoja našega uvoza in izvoza od prevrata do konca leta 1930 z vsemi državami in avtonomnimi carinskimi teritorijami, s katerimi stojimo v trgovskih zvezah. Njih število dosega že dosedaj lepo vsoto 107.

Po splošni karakterizaciji naše gospodarske situacije, obravnava avtor vprašanje okrepite našega domačega tržišča, ki je edini izhod iz kaotičnega stanja in težkih gospodarskih prilik, v katerih živimo. Do zelo zanimivih zaljučkov prihaja g. Mohorič zlasti v poglavju o racionalizaciji uvoza.

Naša država dovoljuje vsem pogodbenim državam načeloma neomejeno in brezpogojno največjo ugodnost. Z ozirom na sedanji način vodenja trgovinske politike v srednjeevropskih državah se je ugotovilo, da je tako načelo našim gospodarskim interesom škodljivo in radi tega nevdržno. Zanimiva so tudi izvajanja g. Mohoriča o padanju našega izvoza in njegovih vzrokih. Dosedanji padec ni niti prehodni niti slučajni pojav, ampak gre za sistematično izpodrivanje našega blaga od najvažnejših tržišč. Prav značilno sliko kaže n. pr. izvoz našega mleka, ki je znašal v letu 1924 še 29.082.252 Din, a je nato leto za letom padal, tako da je l. 1929 dosegel komaj iznos 699.829 Din. Najbolj kritičen pa je položaj za naš hmelj. V letih 1925 do 1928 se je izvoz hmelja držal stalno na višini okrog 200 milijonov Din, dočim je 1929 padel na 48,6 milijonov.

Zlasti zanimivo sliko nam nudijo avtorjeva izvajanja in podatki o udeležbi tujih držav na naši zunanji trgovini in obširno poglavje o analizi trgovinske bilance s posameznimi državami.

Analiza trgovskopolitičnega razmerja do vsake pogodbene države posebej je podana tako temeljito in izčrpno, da predstavlja vsaka zase posebno študijo.

G. Mohorič obravnava v svoji študiji nadalje tudi vprašanje prodajnih cen agrarnih produktov, investicijsko aktivnost v jugoslovenskem gospodarstvu ter prometni problem v naši zunanji trgovini ter navaja ob koncu, kaj bi bilo pod-

zeti, da se gospodarsko aktivnost v državi pojača, da bi mogli doseči čim večjo gospodarsko neodvisnost od inozemstva.

Razpravi so še dodani tabelarni pregledi uvoza in izvoza z vsemi državami, s katerimi stojimo v trgovinskih odnosih, s podatki od prevrata do konca leta 1930. Tabele so za vsako državo posebej prirejene tako, da se bodo lahko dopolnjevale do leta 1935 vsako leto z novimi podatki, pa bo s tem prav gotovo ustrezno vsakemu, kdor bo dobil to dragoceno publikacijo v roke in jo bo znal primerno izkoristiti.

Posredovalnica za pospeševanje našega izvoza v države Srednje Evrope

S sklepom trgovinskega ministra je postavljen za šefa zastopstva Privilegirane delniške družbe za izvoz poljskih pridelkov na Dunaju Aleksander Mitić.

Zastopstvo na Dunaju bo prodajalo blago neposredno kupcem, mlinom in trgovcem. Če bo treba, bo imelo tudi podagente. Vsak dan bo poročalo Privilegirani delniški družbi v Beogradu o možnostih prodaje in o cenah, ki jih lahko doseže. Prodajo bo vedno vršilo na podlagi nalogov in instrukcij iz Beograda. V kolikor se bo prodaja vršila s podagenti v mestu, provinci ali sosednih državah, pride provizija za podagente v breme dunajskega zastopstva.

Zastopstvo ima nalogo, da takoj likvidira vse poslovne razmere dosedanjih zastopstev in agentov na Dunaju in Budimpešti. Prodajo bo vršilo ne samo na Dunaju, nego v vsej Avstriji, Češkoslovaški in Nemčiji. Z okrožnicami bo zastopstvo obvestilo vse trgovske žitne centrale v Avstriji, na Češkoslovaškem in v Nemčiji o ustanovitvi in začetku delovanja društva.

Zastopstvo na Dunaju bo izprva, dokler se ne pokaže potreba po posebnih zastopstvih v sosednih državah, generalno zastopstvo za centralno Evropo. Privilegirana delniška družba bo vse svoje ponudbe za centralno Evropo pošiljala preko zastopstva na Dunaju.

Razen s prodajo žita se bo zastopstvo bavilo tudi s prodajo ostalih izvoznih predmetov, kakor n. pr. svežega sadja, suhih sliv, mezge, oreh, fižola itd., vendar bo tudi te posle vršilo po direktivah Privilegirane izvozne družbe ali pa po nalogu izvoznikov iz Jugoslavije, strogo po navodilih komisijonarjev. Delovne pogoje bo zastopstvo poslalo na pristojno mesto v odobritev.

Špekulacijskih kupcij, združenih s kakršnikoli rizikom, zastopstvo ne bo smelo sklepati ne za lastni račun, ne za račun drugih.

Kot podlaga za vzdrževanje zastopstva na Dunaju bo služila enoodstotna provizija prodajne vrednosti blaga v vseh kupcijskih poslih. Računa se s tem, da bo zastopstvo vse osebne in upravne izdatke krilo z doseženimi dobički na račun provizije. V prvem času, najdelj 3 mesece od ustanovitve zastopstva, pa grede ti izdatki še v breme Priv. izvozne družbe, odnosno države, vendar se bo lo

V našem listu bomo priobčili vsaj nekaj odlomkov iz knjige, da z njeno vsebino seznanimo tudi širšo javnost. Izšla je kot publikacija gospodarskih zbornic kraljevine Jugoslavije in se je za tisk in tehnično opremo posebno potrudila Zbornica TOI v Zagrebu, tako da je tudi zunanja oblika publikacije docela dovršena.

Z izdajo te knjige, katera nam podaja sliko naše zunanje trgovine in analizo naše trgovinske politike na način, kakor ni to storil doslej še nikdo, so gospodarske zbornice napravile veliko uslugo naši gospodarski javnosti. Zahvala za to pa gre predvsem našemu marljivemu delavcu, gen. tajniku g. Ivanu Mohoriču, kateremu k uspehu njegove študije najiskrenejše čestitamo.

A. Ogris:

O žitnih monopolih.

(Nadaljevanje.)

V agrarno aktivnih deželah, ki so navezane na izvoz žita, osrednja nakupovalnica ne doseže svojega smotra drugače, kakor da prevzame ponujene količine tuzemskega žita po nadparitetni ceni, ki mora biti kajpak odstopnjevana po kvalitetah; toda ona more prodati domače žito v inozemstvo le po svetovnih cenah, t. j. nižjih cenah. Izguba je torej neizbežna in pokriti jo mora država. Ta zguba se seveda lahko izdatno zniža; n. pr. tako, da se večje izkoristijo konjunktore na žitnih tržiščih, da se v trgovinskih pogodbah izposlujejo preferenčni kontingenti v odjemnih državah ali celo neomejena preferenca, da se z zvišanjem tuzemskih oddajnih cen dosežejo omembe vredni dobički, da se s kakšnimi taksami dosežejo večji prejemki itd., v tem oziru pripomore k zmanjšanju defecita lahko država z izrednim znižanjem železniških prevoznin, poštni erar, vojaška uprava, paroplovne družbe itd. Kolikor končno nedostaja za kritje izgube, jo mora pokriti državna dotacija. Če se potrebna vsota najde z racionalizacijo uprave, s splošno štednjo ali iz takih davščin, ki gospodarstvo in življenjsko mero manj imovitih slojev ne zadenejo občutno, ni lahko kaj prigovarjati; če je pa ta svota tako visoka, da jo je mogoče pokriti samo z uvedbo ali zvišbo trošarin na predmete dnevne porabe, na trgovske posle ali na obrtne in industrijske donose, postane stvar za narodno gospodarstvo lahko resnejša.

Prevoz mora iz mednarodnih ogledov ostati svoboden, svoboden pa ostane načeloma ali celoma ali le deloma lahko tudi notranji žitni promet. Ta svoboda ni da bi morala zmiraj bogznakaj pomeniti; kajti v agrarno pasivni deželi pač noben zasebni trgovec ne bo nudil domačemu producentu za žito predpisane cene, ko oddaja monopol potrošniku žito ceneje (po povprečni, mešani ceni). Na ta način ostane monopol dejanski edini kupec v deželi, zlasti ako mora po zakonu prevzeti vsako ponujeno količino tuzemskega žita.

V agrarno aktivni deželi, kjer mora vsak kupec dati producentu oblastveno določeno minimalno ceno, — pri nas najmanj 160 Din, — kaže v interesu potrošnje ob okolnostih določiti tudi dopusten trgovčev zaslužek; če je ta odmerjen bolj skromno, bodo le veliki trgovci prišli na svoj račun, oni mnogi drobni vmesni posredovalci pa ne bodo zlahka krili režije in prevzemali rizik. Dejanski položaj je torej v obeh primerih tak, da monopol popolnoma obvlada notranji trg, oziroma ostane edini kupec, poleg katerega drugi ne prihajajo mnogo v poštev. Pri nas je monopol rezerviral za sebe trgovanje s pšenico, ki se prideluje v Bački in Baranji, tako da morajo trgovci in zadruga pšenico, nakupljeno v teh dveh pokrajinah, oddati samo privilegirani izvozni družbi.

Cim neomejenejša je seveda pravica in oblast monopolske nakupovalnice in razpečevalnice, tem bolj se zviša njen rizik in tem dalekosežnejši ter usodnejši so njeni ukrepi. Ker gre tu za velike angažmane, monopolska organizacija tudi konjunkturalnih cenovnih gibanj ne more in ne sme izkoristiti tako, kakor privatni trgovec, in zato mora njen finančni končni uspeh biti tudi relativno skromnejši; obremenjajo jo pa tudi rizik kvalitete ter izgube na obrestih.

Ako funkcionira žitni monopol pravilno, prinaša kmetu vsekakor sigurnejšo korist, nego jo more prinesiti carina. Ta

po tem roku, ko se bodo začeli posli razvijati, ti ustanovni izdatki prenesli na dunajsko zastopstvo na račun zasluženih provizij.

Če bo po izplačilu vseh režijskih stroškov in enoodstotne provizije kaj ostalo, se bo prebitek do višine 50% razdelil v obliki tiantijem med šefa in osebje v sorazmerju s plačami, z drugimi 50% pa se bo ustanovil obratni kapital. Ta obratni kapital bo zastopstvu služil za rezervo v skrajni sili.

Tečaji za hotelirstvo v Parizu.

Dobra kuhinja je zelo važen faktor pri pospeševanju tujkega prometa. Radi tega je treba temu vprašanju posvetiti primerno pažnjo. Dejstvo je, da tuji narodi pošiljajo svoj hotelirski naraščaj posebno radi v Pariz, kajti pariška kuhinja je še prav posebno priljubljena. Da bodo tudi naši interesi vedeli o taki šoli v Parizu, jim tukaj navajamo sledečo znamenito šolo, to je: Association des Hoteliers, Restaurateurs et Limonadiers, Paris 9e, 11, Rue des Martyrs. Tečaj v tej šoli traja od 1. oktobra do 20. junija. Pogoji za sprejem tujcev so isti kot za domačine (Francoze). Omenjena šola pa sprejema samo dečke in ne deklice, za katere pa tudi obstoje slični tečaji. Poleg pripravljanja vseh vrst jedi, pijač in poleg pouka v prehranbeni tehnologiji, se učenci poučujejo tudi v modernih jezikih, pouk v angleščini je obvezen, nemščino ali španščino pa si učenci lahko izberejo po volji. Učenci se poučujejo tudi v računstvu, komercialni turistični geografiji in v trgovskem ter hotelirskem pravu. Stroški za posejanje pouka v vpisnino, obrabo kuhinjskega materiala itd. vred znašajo 1175 (franc.) frankov. Seveda morajo učenci plačevati še posebej stanovanje in hrano, ker morajo stanovati zunaj, kajti šola ni internat. Pogoji za sprejem so še sledeči: Sprejemajo se učenci, ki so že dovršili najmanj 13. leto. Ob vpisu morajo predložiti: krstni list, spričevalo o pouku, ki ga je prosilec do sedaj užival, spričevalo hotela, ki ga je kandidat mogoče do sedaj v svrhu pouka v kuhinjski stroki posejal, spričevalo o cepljenju; zdravniško spričevalo, ki potrjuje, da je kandidat zdrav in sposoben za hotelirsko stroko.

Učenci, ki so uspešno dovršili tečaj, dobe diplomo o izvršitvi študij. Dejstvo je, da se tako spričevalo visoko ceni in da so učenci takih tečajev dobili prav dobra mesta v najboljših hotelih.

koristi samo toliko, kolikor je izkoristljiva, monopolska nakupovalnica pa je dolžna, mu na vsak način odkupiti žito po ceni, ki je nad svetovno pariteto. Carina 10 zlat. dinarjev lahko da ne prinese nikakšne koristi ali le malo, dodatek 10 Din, ki ga država doda k nakupni ceni, mu za 10 Din čisto sigurno zviša donos. Če se je morala došlej v agrarno pasivni deželi polovica pšenice uvažati, je carina podraževala vso pšenico, ki je prišla v tuzemski promet, ako pa je vnanja trgovina z žitom monopolizirana, se podraži le tuzemska pšenica, ker carina odpade, tuzemska proizvodnja pa ima sigurno zaščito. Država je seveda ob svoj carinski dohodek, ako si ga na kakšen način ne namomesti. Pa te zaščite so deležni seveda le tisti pridelovalci žita, ki pridelajo toliko žita, da ga jim ostane še nekaj za prodajo; kmetovalci, ki vse pridelano žito porabijo za lastno gospodinjstvo ali gospodarstvo, te zaščite niso deležni in tudi na ceni žita ceteris paribus niso ta ko posebno zainteresirani, prej si obetajo od monopolskega gospodarjenja z žitom težave in škode; kolikor morajo žito za krmo kupovati, so na slabšem, ker ta v ceni poskoči, podraže se pa radi zveznosti cen ter zaradi tega, ker se mogoče jame pridelovati več žita in manj krmil, tudi ostala krmila. V agrarno pasivni deželi, ki želi z monopolom razširiti tudi domačo žitno produkcijo, in v kateri je treba pridobiti iz političnih razlogov pristanež drobnih kmetov, ki tvorijo precejšen del volilcev, ne preostane, kakor kmetom, ki se preskrbujejo sami, ne da bi kaj žita odprodali, dovoliti premije na žito, ki se porabi v lastnem gospodinjstvu oz. gospodarstvu (za krmila i. pod.). To pa povzroči zopet potrebo, raztegniti kontrolo nad lastno pridelavo in nad mlino in sploh na ves podrobni notranji promet, kar monopolske režije gotovo ne zniža. Žrtve, ki jih zahteva od države ta potrošna (ali mlevska) premija, ostanejo znosne samo v državi, ki pridelava relativno neznaten del potrebnega žita (n. pr. do 10%), dežela pa, čije poljedelstvo je na preskrbi z žitom udeleženo z znatnejšim deležem, n. pr. z 40% ali celo s polovico, in ki je morda še obsežna in gosto naseljena, finančnih sredstev, ki bi bile za premije potrebne, enostavno ne zmore.

Da potrošnikom žitni monopol ne more priti toliko v štrich, kakor proizvajalcem, je jasno. V tem oziru ni velike razlike, ali štiti žitno proizvodnjo carina, premija ali monopol, ali se troški pokažejo najprej v državnih financih in preko njih posredno v žitni potrošnji, ali zadenejo najprej potrošnje in povinkih državne finance; pomoč, ki se nudi žitnim pridelovalcem, potrošnikom žita ne more popolnoma prizanesti. Samo v primeru, ko so na svetovnih trgih žitne cene zelo nizke in če je tuzemska proizvodnja žita primerno mafenkostna, more monopolska organizacija prodajati res po tako nizkih mešanih cenah, da je konsum na boljšem, kakor če bi poljedelstvo bilo zaščiten s carino. Ravno ta možnost pridobiva monopolu v nekaterih deželah toliko prijateljstva med potrošniki, ki argumentirajo tako-le: carina nam podraži vse žito brez izjeme, domače in uvoženo, monopol pa samo domače žito, medtem ko pride inozemsko žito carine prosto v deželo: povprečna cena iz tuzemskih in inozemskih cen je za nas vsekakor ugodnejša, kakor cena, ki bi jo plačali ob veljavi carine. Pa to velja, kakor rečeno, le za nekatere države; drugače gredo interesi žitnih producentov in interesih potrošnikov nujno v navzkrižnih smereh; prvi računajo z visokimi, drugi z nizkimi cenami.

V agrarno aktivni državi potrošnik ne more biti na boljšem. Žrtveno breme, ki ga mora prinesiti za ohrano domače žitne produkcije, obleži na njegovih ramenih, kolikor se ga ne more znebiti v prevalljevalnih trenjih in borbah, ki morajo po uvedbi monopola, slično kakor po uvedbi ali zvišbi carin vsekakor nastati. In tudi to težavo je treba staviti v račun, da potrošniki ne opuste radi svojih navad, osobito tedaj, ako razne vrste žita za peko niso enako ugodno porabne. V tem primeru je poskrbeti za ustrezno mešanje raznih vrst žita v mlinih; v agrarno aktivni deželi si mora monopol, ako naj se mu ne naprtijo samo slabše vrste žita in ako naj z izvozom in domačo prodajo res

Krošnjarenje po deželi.

(Pismo trgovca iz Ruš.)

Mnogo in mnogo se vedno debatira o tej nepotrebni nadlegi na vseh občinskih zborih trgovskih gremijev in drugih ustanov. Pišejo se celi stolpci raznih pritožb trgovcev, šlo je že nešteto resolucij in deputacij na vsa pristojna mesta; izdala so se že mnoga stroga navodila radi njih poslovanja, toda zdi se mi, kakor da bi vse to krošnjarenje še bolj krepilo, ker kot se vidi, je krošnjarenje vedno več.

Navedel bom pa slučajev o njih poslovanju v naših hribih, koder se lahko kretajo brez skrbi, ker so kmetije oddaljene ena od druge četrt do pol ure hoda. Tudi ni tu nikogar, ki bi jih kontroliral.

Bilo je za časa senozetja. Pride v ta kraj krošnjar z manufakturo, ter jo začne kmetiji razlagat po mizi ne da bi ona imela namen kupiti ter jo začne siliti, naj že kupi to ali ono. Kmetica mu venomer pravi, da ne bo kupila, ker ne rabi ničesar, da ima to in ono. Toda mož ne odneha, ter jo hoče kar prisiliti, da mu odkupi nekaj blaga. Začne se prepir med njima in malo, da se je ni ta nepridiprav dejansko lotil. Bila je slučajno sama v kuhinji, kjer je pripravljala obed. Ko je bil prepir na višku, pride k sreči gospodar domov ter se zavzame za ženo in spodji nesramnega vsiljivca. A glej, čez 14 dni se to človeče zopet priplazi pa si upa še vprašati dotično kmetico: »No, mati, se bova danes spet kregala, boste pa danes kaj kupili, bom Vam poceni dal!«, seveda, ga je dotična zavrnila ter napodila.

Je pa mnogo slučajev, da najdejo ti vsiljivci na kmetijah žene same doma, katere se potem tožijo: »Bil je zopet en krošnjar tu ter me je tako dolgo silil, da sem morala kupiti to ali ono, ker ni hotel preje v stran, povrh pa sem mu morala dati še jesti in pijače, ker bi me sicer začel zopet grdo zmerjati.«

Drugi slučaj! Pride krošnjar s posodo in ker ni hotela kmetica kupiti, jo prične zmerjati z vsemogočimi grdimi besedami ter nazadnje dostavi: »Saj ste tu vsi sami ubogi ljudje..., če bi Vam jaz ponudil 10 Din bi jih kar vzeli in shranili.« Seveda mu kmetica odvrne: »Ja zlomka, pa Vas vendar nikdo ni klical, da nas pridete nadlegovati in zgubite se že enkrat!« A, mož ni odnehal prej

z grobostmi, dokler mu ni prinesla kozarec mošta in kos kruha, da ga je vsaj s tem odpravila in to se ponavlja skoraj vsak drugi teden.

Tretji slučaj! Pride zopet v trgovino delavec s hribov z zavitkom sukna v roki ter pravi: »Bil sem pri krojaču, da mi napravi iz tega sukna obleko, pa noče, pravi, da sukno še šiva ne drži. Dal sem za vsesкупaj 200 Din, a sedaj vidim, da me je ta fa... opeharil za moj težko prihranjeni denar, strgan sem in skoraj, da nimam kaj za obleči.« Pogledam in res sukno, ki ga je kupil, je bilo tako slabe vrste, da se ga ni smelo niti malo potegniti, pa je bila luknja kjersibodi. Takih slučajev bi lahko navedel še mnogo in mnogo. Naravno, da se delavca, ki ne pozna blaga, najlaže opehari, ker on gleda le, da je blago poceni, ne ve pa, bo li blago za uporabo ali ne. Krošnjarju je pa seveda le na tem ležeče, da mastno zasluži. Kaj mu je mar za kupca, samo da on živi.

Srečam v gozdu krošnjarja, ki nese poln koš copat v hribe. Vprašam ga: »Po čem prodajate take copate?« — »Različno, 35 do 40 Din par.« No in v trgovini kupiš iste po 20 Din par. Vprašam: »Jih li dosti prodate«, pa pravi: »O ja, — v Rušah pri tovarni sem jih prodal poln koš, a na selniški strani 2 koša.« Nisem mogel več z njim debatirati, tako me je to vjezilo. V trgovini so copate 20 Din predrage, krošnjarju se jih pa plača 35 do 40 Din. Vidi se iz tega tudi, koliko zasluži trgovec in koliko krošnjar.

Upam, da sem s tem podal dovolj točno sliko o delovanju teh nepotrebnežev ter bi že bil res skrajni čas, da se enkrat zatre to njihovo delovanje, ki je le v škodo trgovini, pa tudi ljudem.

Ne morem razumeti oblasti, na katere se venomer pritiska, naj se ne izdajejo več nova krošnjarska dovoljenja. Krošnjarenje je vedno več, ter krošnjarenje danes že z vsem mogočim blagom, tako, da slednjič trgovec na deželi ne bo več drugo prodajal, kot še moko, sladkor in sol.

Kam pa bomo s trgovskimi pomočniki, ki jih je na stotine brez posla — ako se ne bo začelo trgovine ščititi — je pa spet velika uganka.

SLUŽBE TRGOVSKIH POTNIKOV IN ZASTOPNIKOV.

Društvo trgovskih potnikov in zastopnikov v Ljubljani v ljudno vabi vsa trgovska in industrijska podjetja, ki zapostujejo potnike, da se v slučaju potrebe istih vedno obračajo na društvo, ki jim radevolje in brezplačno posreduje. Društvo obstoji iz samih kvalificiranih, trgovsko naobraženih moči.

VII. POROČILO HMELJARSKEGA DRUŠTVA ZA SLOVENIJO O STANJU HMRLJSKIH NASADOV.

Zalec v Savinjski dolini, 15. avgusta 1931.

Obiranje hmelja je v polnem teku. Potom posebnih lepakov je Hmeljarsko društvo vsem hmeljarjem nujno priporočalo, da naj obirajo le zreli hmelj lepe barve in normalne velikosti. Vse druge kobule pa naj puste na drogih. Vsled tega bo letos najbrž ostalo 30 do 40 odstotkov neobranega hmelja, kar nekaj pomeni, ako se pomisli, da se je s hmeljem zasajena ploskev od l. 1929. skrčila skoro za 50 odstotkov. Obrani hmelj bo najboljše kakovosti.

Posamezni nakupovalci so že došli. Društveni odbor.

kaj zasluži, uvesti mešano izmlevanje žit iz raznih pokrajin; to pa prinaša, ako je ozemlje količkaj obsežno in za pridelovanje žita neenake porabnosti, mlinom kakor pekom v posameznih pokrajinah razne sitnosti, zapostavitve in neugodnosti. Kako zna vso stvar resistenca potrošnikov in predelovalcev moke skomplicirati, za to najdemo polno primerov v deželah, ki so — tudi iz zaščitnih razlogov — v poslednjih letih uvedle prisilno mešanje in izmlevanje domačega žita z uvoženim.

(Konec prihodnjč.)

OLAJŠAVE PRI UVOZU IN IZVOZU BLAGA IZ JUGOSLAVIJE NA POLJSKO IN OBRATNO.

V sporazumu s pristojnimi oblastmi poljske republike in s posredovanjem ministra za zunanje zadeve je določeno, da se pri uvozu poljskega blaga v Jugoslavijo in izvozu jugoslovanskega blaga v Poljsko ne zahtevajo konzularna viza, temveč potrdila o izvozu blaga, ki jih bodo izdajale carinske oblasti izvozniške države. Na podlagi tega sklepa in na osnovi čl. 23 predloga zakona o delu carinskih organov je minister za finance odredil, da vse carinarnice, preko katerih se bo izvažalo blago na Poljsko, izdajajo po lastni inicijativi brez kake zahteve poleg duplikata izvozne deklaracije vedno tudi potrdilo o izvora blaga. Potrdilo mora biti opremljeno z žigom carinarnice in podpisom uradnika, ki je blago carinil. Potrdilo je treba izstaviti v 2 enakih izvodih, od katerih eden ostane v arhivu carinarnice, drugi pa se izroči sprejemniku duplikata deklaracije. Za izdajanje takih potrdil ne smejo carinarnice pobirati nobenih taks.

LUD. ŠTRUKELJ
SPECIJALNI ATELJE ZA SPLOŠNO
ČRKOSLIKARSTVO
LJUBLJANA, CELOVSKA C. 14
(NASPROTI VELESEJMA)

Društva, organizacije itd., ki imajo za letošnjo jesen predvidene svoje kongrese in slične prireditve, prosí uprava ljubljanskega velesejma, da iste postavijo v čas letošnjega jesenskega velesejma od 29. avgusta do 9. septembra. Svoje sklepe naj društva sporoče naravnost pri upravi velesejma, ki jim bo šla v vsakem oziru na roko.

Po svetu

Tri velike praške hranilnice so imele v juliju izredno velik prirastek hranilnih vlog in je bilo 498 milijonov Kč več vloženih kot dvignjenih. Na koncu lanskega julija je bilo hranilnih vlog 3890 milijonov Kč, letos pa 4572 milijonov.

Du Pont de Nemours, kemični koncern, je imel v prvi predlanski polovici 41.54 mil. dol. čistega dobička, lani 32.95, letos 27.61.

Sladkorni producenti v Angliji bodo dobili od vlade novo podporo.

Na konferenci 18 prekoatlantskih plovbičnih družb v Parizu se je z veljavnostjo od 17. t. m. sklenilo znižanje osebnih tarif za 10 do 30% pri prvem razredu in za 13% pri tretjem razredu.

Obtok bankovcev v Češkoslovaški je bil v znesku 7017 milijonov Kč. na koncu julija kovinsko krit z 42.2% proti 47.7% teden prej in 46.1% na koncu julija 1930.

Produkcija premoga v Nizozemski se je v prvi letošnji polovici zopet pomnožila in je znašala 6, 230.000 ton proti 6,140.000 tonam v prvi lanski polovici.

Danska Narodna banka je imela v poslovnom letu, zaključenem 31. julija, 3,700.000 danskih kron dobička, to je 2,500.000 kron manj kot leto prej.

Sladkorne pese v Slovaški bo letos za 70 odstotkov manj kot je je bilo lani. Za pridelovalce so uvedli pomožno akcijo.

Radikalno remediuro v angleškem premogarstvu predlaga lani imenovani odbor za reorganizacijo premogovne industrije: tisoč posameznih premogovnih podjetij naj se združi v šest skupin in na stotine nerentabilnih premogovnikov naj se zapre. Posledica bi bila odpustitev 100.000 delavcev.

Malinovec

pristen, naraven, na malo in veliko prodaja lekarna **Dr. G. Piccoli** Ljubljana, Dunajska c. 6

Pridelek bombaža v U. S. A. je cenen od 14,150.000 do 14,218.000 bal; lanski pridelek je znašal po uradni ugotovitvi 13,932.000 bal.

I. E. Degner, najstarejša berlinska trgovska tvrdka, ustanovljena leta 1776, je ustavila izplačila. Trgovala je s kuhinjsko opremo in z železnino. Pasiva so zelo velika.

Ustanovitev čsl. egipške trgovske zbornice razmišlja čsl. poslanstvo v Katro. Pravi, da so potrebni predpogoji za ustanovitev podani.

Z bombažem obdelano zemljo v Teksasu, največji državi v U. S. A., hočejo v bodočem letu zmanjšati za 50 odstotkov. Obenem se razmotriva vprašanje, naj bi Hoover sklical konferenco, ki naj bi se posvetovala o raznih bombaževih vprašanjih.

Portugalska Narodna banka je znižala obrestno mero od 7 1/2% na 7%. Torej nov tok po dosedanjem zviševanju.

Kritje v obtoku se nahajajočih bankovcev v Nemčiji, ki je znašalo po zadnjem izkazu Državne banke 36.1 odstotkov, se je menda zopet nekoliko zvišalo, čemur se po pomirujočih vesteh preteklih dni ni čuditi.

Znižanje produkcije bencina v U. S. A. priporoča odbor ameriškega Petrolejskega zavoda, in sicer naj bi se produkcija znižala do konca oktobra od 37.5 na 27 milijonov sodčkov, torej za 30 odstotkov. Vdiedi je, da se bo redukcija tudi res izvršila.

Banka v Danzigu je znižala obrestno mero od 10 na 7 odstotkov, lombardno obrestno mero pa od 12 na 8 odstotkov.

Bombaževa borza v Liverpoolu zaznamuje močne padce, prav tako borza kavčuka v Londonu ter borzi žita v Londonu in Liverpoolu.

Že v 24 urah barva, plesira in kemično snaži obleke, klobuke itd. Skrobi in svetlobika srajce, ovratnike in manšete. Pero, suši, monga in lika domače perilo

tovarna JOS. REICH.

Dober dobiček brez rizika

Razpečuje v krajevini Jugoslaviji Fran Ksav. Lešnik, Maribor, Cankarjeva 26

MAGGI-jevih izdelkov za juhe.

dosežete s prodajo

Telefonske prilike v Dravski banovini.

(Referat tajnika g. Kajzerja na občnem zboru Zveze trgovskih gremijev.)

Poleg železniškega, rečnega in pomorskega prometa predstavlja telefonski promet brezdvomno eno izmed najvažnejših komunikacijskih sredstev, ker je njegova naloga, da v dobi velike brzine v razvoju prometa omogoča gospodarstvu neposredne in najhitrejše medsebojne stike.

Dobra, brezhibno poslujoča telefonska služba z gosto razpleteno mrežo, je torej za gospodarstvo izredne važnosti in je poleg tega tudi najboljša oznaka ekonomskega razmaha in civilizacije dotedne države.

V naši ožji domovini vodijo gospodarski krogi že skoraj vsa povojna leta borbo za ureditev telefonskih prilik. Glavne zahteve trgovstva so šle za tem, da se izpopolni telefonsko omrežje, da se ugodi interesom po instalaciji novih telefonov ter da se telefonska naročnina pravičneje porazdeli.

Zveza je na svojem občnem zboru v Murski Soboti obširno razpravljala o upravičenih pritožbah interesov glede instalacije telefonov in porazdelitve naročin, a je ostala ta akcija, žal brezuspešna, kljub temu, da je ministristvo za zgradbe v svoji rešitvi priznalo, da so pritožbe opravilne.

Ker se stanje v teku zadnjih dveh let v nobenem oziru ni izboljšalo, smatra Zveza za nujno potrebo, da ponovno opozori merodajne faktorje na ovire, ki otežujejo v Dravski banovini razvoj telefonskega prometa in stavi zahtevo po remedurii teh neugodnih razmer.

Povsem razumljivo je, da je vladal v prvih povojnih letih v telefonskem prometu velik nedostatek. Nanožno upostavlja se trgovske zveze in izredno naglo razvijajo se promet, so povlekle za seboj nujno potrebo po obnovi, zlasti pa tudi po spopolnitvi lokalnega in medkrajevnega telefonskega omrežja.

Priznati moramo, da so se razmere od tedaj znatno izboljšale, da se je telefonsko omrežje zgostilo, vendar pa so telefonske neprilike v Dravski banovini take npravi, da jih je z razmeroma malimi sredstvi lahko odstraniti.

Razvoj telefonskega prometa v Dravski banovini ovirajo predvsem:

1. visoke instalacijske pristojbine in gradbeni stroški, ki se radi prenizko odmerjenega kredita pobirajo v Dravski banovini preko določb pravilnika;
2. nesistematično odmerjene telefonske naročnine in
3. prenizki krediti, namenjeni povečanju in izboljšanju telefonskega omrežja.

Potrebno je, da v akciji proti tem telefonskim razmeram, podrobneje utemeljimo upravičenost naših zahtev v pogledu teh treh glavnih ovir, ki ovirajo razvoj našega telefonskega prometa.

Kakor sem že omenil je zveza na občnem zboru v Murski Soboti podčrtala previsoko odmero instalacijskih pristojbin, ki jo je povzročilo zaračunavanje aparata in instalacijskega materiala v v pravilniku določeno instalacijsko pristojbino.

Zveza je tedaj v svoji predstavitvi, opremljeni s konkretnimi dokazi, na ministristvo zgradb, zahtevala, da se instalacijske pristojbine pobirajo v višini, ki jo določa pravilnik, izdan po bivšem ministristvu pošte in telegrafa z dne 2. novembra 1926.

Ministristvo zgradb je pritrdilo tej upravičeni zahtevi in naročilo direkciji pošte in telegrafa v Ljubljani, da ne sme zviševati instalacijske pristojbine z zaračunavanjem instalacijskega materiala.

Posledica tega je bila, da je direkcija pošte in telegrafa v Ljubljani ustavila instalacijo novih telefonov, ker ni imela kredita za nabavo materiala.

(Nadaljevanje prihodnjič.)

Kratek pregled letošnje jesenske prireditve Ljubljanskega velesajma.

Od 29. avgusta do 9. septembra.

Posebne paviljone bodo imele: pohištvena razstava in razstava preprog; kmetijski stroji in orodje; kmetijski proizvodi, zlasti vino v sodih in buteljkah, brezalkoholne pijače, mlekarstvo, sadje, sočivje in med. V naslednjem paviljonu bodo razstavljeni industrijski izdelki, ki pridejo v poštev pri tujskem prometu. Na tujskoprometni propagandni razstavi pa bodo razstavljeni: banski tujsko-prometni svet, dalje fotografije, domača umetnostna obrt, razstavljenе bodo narodne noše, tiskarski in litografski izdelki, literatura, historična kmečka gostilna in razni strokovni tečajji.

Razstavo »Higijene gostilničarske in hotelske stroke« bo organiziral direktor Higijenskega zavoda dr. Ivo Pirc. Ves veliki paviljon »K« bo rezerviran za razstavo slovenskih mest. Paviljon »M« pa za umetniško razstavo pokrajinskih slik. Dalje bodo na razstavi še razne druge zanimivosti, kakor »vzorna gostilna«, »vzorna kuhinja«, točilnica, pivnica, posebna soba, kopalnica, tujska soba, mala dvorana, kavarniška soba itd.

V propagandnem delu tujsko-prometne razstave bodo imele letoviške občine (Bled, Bohinj, Celje, Cerkljica, Dobrna, Jezersko, Kamnik, Kočevje, Kostanjevica, Kranj, Kranjska gora, Laško, Ljubljana, Maribor, Novo mesto, Pohorje, Rogaska Slatina, Škofja Loka, Višnja gora in dr.) vsaka svoj razstavni prostor. Te občine bodo nazorno pokazale promet tujcev s statističnimi slikami, umetniške slike in fotografije prirodnih krasot, reliefe, klimatične razmere,

cene za sobe in kompletne penzije, zabavišča, prireditve in prospekte. Posebna pažnja bo posvečena načelu, da je treba predvsem živ material v modelih in kolikor mogoče malo slik, ki ubijajo razstavo, ki jo delajo enolično in nezanimivo.

Akcijni odbor za zvezo s Sušakom bo razstavil najbrže relief z železniško traso. Avtomobilski klub bo razstavil v posebnem oddelku relief banovine z označbo cest, s stanjem cest, mednarodne cestne označbe organizacije avtokluba, fotografije in slike športnih prireditvev, trofeje in dekorativni material. Nazorno bo pokazan tudi avtobusni promet v Dravski banovini. Športni klub bo razstavil modele kopalnišča, prostorov za tenis in drsalnišča. Aero klub se nam predstavi s svojimi pridobitvami.

Jadranska plovilca bo razstavila modele parnikov, njih notranjo opremo, modele pristanišč, reliefe naše primorske in dalmatinske obale, slike itd.

Razstave se bodo udeležili tudi Jugoslovanska športna zveza, ki bo zlasti razstavila reliefe smučkega terena in modele skakalnic; SPD in »Skalat« bo sta razstavili reliefe planin, modele in lege koč, markacije potov, trofeje, sportno opremo.

Velik bo tudi razstavni material »Zveze za tujski promet v Ljubljani« in »Tujsko-prometnega sveta v Mariboru«.

Uprava pošte in telegrafa bo pokazala z velikimi reliefi telefonske zveze v Dravski banovini. S primernimi svetlobnimi efekti bodo ti modeli prišli še posebej do veljave.

Velik in zanimiv bo tudi material ljubljanskega velesajma, ki bo podal nazoren pregled svojega enajstletnega dela.

Jugoslavija in Hooverov moratorij.

V poročilih strokovnjakov mednarodne finančne komisije, ki je zasedala v Londonu ter razpravljala o uveljavljanju Hooverovega načrta, se poudarja glede stališča, ki ga je zavzela Jugoslavija, med drugim:

Jugoslovanska vlada smatra, da ji nalaga ustanovitev reparacijskih plačil žrtve, ki so nestorazmerno večje od žrtev, ki jih bodo za nemški moratorij doaprinesle ostale države. Mi smo skrbno proučili deklaracijo zastopnikov Jugoslavije ter popolnoma upoštevali vsak njihov argument. Kljub vsemu temu pa smo prepričani, da bi v primeru, če bi se finančna situacija jugoslovanske Narodne banke resno poslabšala, glavne centralne banke pri banki za mednarodna plačila proučile tak položaj v cilju, da se za jugoslovanski Narodni banki vsa mogoča podpora, in verujemo, da banka za mednarodna plačila proučuje sedaj pogoje za gotove kredite jugoslovanski Narodni banki. Pri vsem tem pa smo mnenja, da morajo biti vprašanja te vrste predmet odločanja zainteresiranih centralnih bank ter da spada to v okvir njihove uvidevnosti in odgovornosti.

Tako uradno poročilo o sklepu konference v Londonu. Londonski strokovnjaki so s tem svojim sklepom popolnoma zgrešili duh in cilj Hooverovega predloga, ki gotovo ni hotel, da bi se pomagalo Nemčiji iz finančne krize na ta način, da se druge države pahnejo v finančno katastrofo. To in nič drugega ni sklep londonske konference, v kolikor se naša na Jugoslavijo. Jugoslavija bi na ta način izgubila skoro milijardo dinarje in zato je bilo stališče naše vlade popolnoma pravilno, da je odklonila podpis takih sklepov. Obljuba, da bodo zainteresirane velebanke v primeru, če bo jugoslovanska Narodna banka zašla v težkočo, potem razpravljale in dale pomočilo, če bo mogoče, pač ničesar ne pomeni. Dejstvo je, da je s takim sklepom pogažen Hooverov predlog v svoji temeljni osnovi, to se pravi, da hoče pomagati ne samo Nemčiji, marveč tudi vsem ostalim evropskim državam, da se

finančno in gospodarsko konsolidirajo. Kako naj bo to mogoče, če se s takim sklepom odvzamejo baš državi, ki je do slej vedno doprinasala velike žrtve za ohranitev miru v interesu mednarodne solidarnosti, ki je v minuli svetovni vojni največ trpela in ki je gospodarske obnove najbolj potrebna?

DRŽAVNA DVORAZREDNA TRGOVSKA ŠOLA V CELJU.

Vpisovanje v I. in II. letnik bo 1. in 2. septembra, vsakokrat od 9. do 12. ure. V I. letnik se sprejemajo gojenci (ke), ki so dovršili (le) najmanj štiri razrede gimnazije ali štiri razrede meščanske šole. Prednost imajo sinovi in hčere trgovcev in podjetnikov, ki bodo ostali (le) po dovršeni šoli v domačem podjetju. Ob vpisu v I. letnik predloži gojenc (ka) prošnjo za vpis, ki ji priloži izpričevalo o prejšnjem šolanju in krstni (rojstni) list, s katerim dokaže, da dovrši v tem letu 14 do 18 let. To prošnjo je kolekovati s 5 Din. — V II. letnik se sprejemajo gojenci (ke), ki so dovršili (le) I. letnik. Vsem je pri vpisu plačati 20 Din za zdravstveni fond. Kraljevska banska uprava Dravske banovine sme dovoliti do dne 15. septembra naknadno vpisovanje, če je kaj praznih mest. Absolventi drž. dvorazredne trgovske šole imajo v vojaški službi pravico na dijaški rok. Popravljalni izpiti za šolsko leto 1930/31. se bodo opravljali za I. letnik pismeni v sredo 26. avgusta od 8.—10., ustmeni v četrtek 27. avgusta od 8. do 13.; za II. letnik pismeni v petek 28. avgusta od 8.—10. in ustmeni v soboto 29. avgusta od 8. do 10-30. Podroben razpored teh izpitov je na razglasni deski šole. Prošnje za pripustitev k popravljalnemu izpitu je predložiti direktorju 24. ali 25. avgusta 1931. Kolekovati jih je z Din 5— in jim je priložiti za vsak predmet kolek za Din 10—. Končni izpit ter popravljalni izpiti v septemberskem roku bodo pričeli 4. septembra 1931 ob 8. uri. Razpored teh izpitov se objavi na razglasni deski zavoda. Prošnje za pripustitev h končnemu izpitu je predložiti direktorju do vštetelega 31. avgusta 1931. — Direktor.

XV. Mednarodna konferenca dela.

(Nadaljevanje.)

Delodajalski predstavniki držav producentnj črnega premoga (Anglije, Francije, Poljske, Belgije), pa tudi Českoslovaške, katere poleg konzumnega premoga proizvajajo tudi rujav premog, niso bili zadovoljni s tem, da bi se rujav premog boljše in posebno tretiral kakor črni; kajti nemška proizvodnja rujavega premoga na veliko konkurira črnemu premogu. Z ozirom na to so Anglija in druge države zahtevale, da padejo na Nemčijo vse določbe, ki se tičejo črnega premoga.

Vprašanje čezurnega dela v premogokopih rujavega premoga je bilo odločilne važnosti za celo konvencijo. Vedelo se je, da nemška vlada ne bo na noben način glasovala za ratifikacijo konvencije, če ne bo dosegla zaželenih olajšav za rujav premog. S tem pa bi postala cela konvencija brezpredmetna. Radi tega so se vršili razgovori med predstavniki angleških in nemških vladnih delegatov, kakor tudi delavskih delegatov z namenom, da bi se dosegel kompromis, ki bi omogočil izglasovanje konvencije. Delavci, kakor tudi razne vladne delegacije, ki so v početku zahtevale, da se rujav premog tretira popolnoma enako s črnim, so končno popustili tako — zlasti s pomočjo vpliva angleških vladnih predstavnikov, — da se je našla večina za sledeče odredbe:

1. Delovni čas v podzemeljskih premogokopih rujavega premoga in za vse osobe, ki dela pod zemljo, znaša 7-45 ur. Pristojna oblast lahko dovoli, da se kolektivni odmori do 30 minut ne uračunajo v delovni čas. To dovoljenje se bo dajalo, če se bo izkazala potreba za to s posebno uradno anketo, kakor tudi po zaslišanju predstavnikov zainteresiranih delavcev.

2. Čezurno delo sme znašati iz komercialnih ozirov 75 ur letno ob povečani dnini za 25 odstotkov. Razen tega dovoli lahko pristojna oblastvo še nadaljnih 75 ur čezurnega dela letno za posamezne rudnike, v katerih je to potrebno radi specialnih tehničnih ali geoloških ozirov.

3. V premogokopih pod milim nebom se morajo uporabiti določbe washingtonske konvencije s tem, da čezurno delo ne sme prekoračiti 100 ur letno. Samo v primeru izrecne potrebe sme pristojna oblastvo odobriti kolektivne pogodbe, katere predvidevajo še nadaljnih 150 ur čezurnega dela letno.

4. Najdalje v 3 letih po uveljavljanju konvencije se bo vzelo v razpravljanje vprašanje, ali obstoji možnost zmanjšanja delovnega časa.

5. Črta se poseben člen in načrt konvencije, kateri je predvideval, da se v premogokopih z mešano eksploatacijo (deloma pod zemljo, deloma nad) imajo uporabljati določbe washingtonske konvencije.

6. Delovni čas v premogokopih črnega premoga znaša za delavce, zaposlene pri podzemeljskih delih 7-45 ur, tako da posamezne vlade lahko dovolijo 60 ur čezurnega dela (komercialnega) letno pri povišani dnini za 25 odstotkov.

(Nadaljevanje sledi.)

Ljubljanska borza

Tečaj 17. avgusta 1931.	Povpraševanje Din	Ponudbe Din
DEVIZE:		
Amsterdam 100 h. gold.	2279.65	2286.49
Berlin 100 M	—	—
Bruselj 100 belg	787.84	790.20
Budimpešta 100 pengő	—	—
Curib 100 fr.	1102.35	1105.65
Dunaj 100 šillingov	794.78	797.18
London 1 funt	274.59	275.41
Newyork 100 dolarjev	5642.58	5659.58
Pariz 100 fr.	221.62	222.28
Praga 100 kron	167.39	167.89
Trat 100 lir	295.75	296.65

Veletrgovina A. Šarabon v Ljubljani

priloga

špecerijsko blago
več vrst žganja, moko
ter deželne pridelke —
kakor tudi raznovrstno
rudninsko vodo

Lastna pražarna za
kavo in mlin za dišave
z električnim obratom

Telefon 26-66

Dobava-prodaja

Dobave. Direkcija državnih železnic v Subotici sprejema do 22. avgusta t. l. ponudbe glede dobave 2091 kv. m juta-platna. — Direkcija državnega rudnika Senjski Rudnik sprejema do 24. avgusta t. l. ponudbe glede dobave 2500 kv. m krovne lepenke in 30.000 kg ječmena. — Direkcija državne železarnice Vares sprejema do 26. avgusta t. l. ponudbe glede dobave 1 kompletne kopalnice, 300 komadov izolatorjev, 20.000 kg odpadkov iz kovanega železa, jeklenih ventilov, ventilatorjev, raznih zakovic, žičnikov, 200 kg bakrene žice in cevi. — Direkcija državnega rudnika Vrtnik sprejema do 27. avgusta t. l. ponudbe glede dobave 3000 kg karbolineja in 200 kub. m lesa. — Direkcija državnega rudnika Velenje sprejema do 31. avgusta t. l. ponudbe glede dobave 40 m konopnenih gurt. — (Predmetni oglasi z natančnejšimi podatki so v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani interesentom na vpogled).

Dobave. Direkcija državnega rudnika Senjski Rudnik sprejema do 24. avgusta t. l. ponudbe glede dobave ca. 1100 kg vijakov, 56 kg matic, vakuum-metrov, manometrov, ventilov za komprimirani zrak, ročnih škarij za rezanje pločevine. — III. Pomorska obalska komanda v Boki Kotorski sprejema do 25. avgusta t. l. ponudbe glede dobave 2000 kg pšeničnega zdroba, 1000 kg leče, 150 kg pa-

prike, 500 kg konzerviranega sadja in 300 kg suhega sadja. — Direkcija držav. rudnika Zabukovca pri Celju sprejema do 27. avgusta t. l. ponudbe glede dobave raznih delov jamskih svetiljk. — Direkcija državnega rudnika Kreka sprejema do 27. avgusta t. l. ponudbe glede dobave 150 komadov raznih delov za izolatorje; do 3. septembra t. l. pa glede dobave 1170 komadov hrastovih pragov in 2000 kg pocinkane pločevine. — Direkcija državnega rudnika Zenica sprejema do 3. septembra t. l. ponudbe glede dobave izolirnih vodov. — Vršile se bodo naslednje ofertalne licitacije: Dne 4. septembra t. l. pri Upravi državnih monopolov, ekonomski oddelek v Beogradu glede dobave ca. 1400 kg raznih barv; pri Direkciji državnih železnic v Zagrebu glede dobave 11.000 kub. m gramoz; dne 5. septembra t. l. pa glede dobave 18.000 komadov granitnih kock. — (Predmetni oglasi z natančnejšimi podatki so v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani interesentom na vpogled). — Dne 5. septembra t. l. se bo vršila pri Glavnem sanitetnem skladišču v Zemunu ofertalna licitacija glede dobave 1500 metrov gumiranega platna in 100 kg gutaperča-papirja; dne 8. septembra t. l. pa glede dobave 500 parov platnenih čevljev z gumijastimi podplati. — (Oglas je na vpogled v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani, pogoji pa pri istem skladišču).

Oddaja elektroinstalacijskih del se bo vršila potom ofertalne licitacije dne 24. avgusta t. l. pri Komandi mesta v Ptuju. (Oglas je na vpogled v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani, pogoji pa pri isti komandi).

Prodaja. Dne 25. avgusta t. l. se bo vršila pri Komandi Dravskega žandarmerijskega polka v Ljubljani javna uslmena licitacija glede prodaje 3698'50 kg raznih krp od sukna, volnenega perila in od vojaških odev ter glede prodaje 1417 parov iznošenih čevljev. (Oglas je na vpogled v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani).

Prodaja starega papirja in stekla. Dne 4. septembra t. l. se bo vršila pri Središnjem stovarištu materiala državnih železnic v Zagrebu ofertalna licitacija glede prodaje ca. 20.000 kg starega papirja in ca. 55.000 kg starega stekla. (Oglas je na vpogled v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani).

Oddaja pšenice v mletje se bo vršila potom licitacije dne 22. avgusta t. l. pri ekonomskem oddelku ministrstva vojske in mornarice v Beogradu. (Oglas in pogoji so na vpogled v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani).

Tržna poročila

TRŽNE CENE V MARIBORU

dne 1. avgusta 1931.

Goyedina: 1 kg govejega mesa I. Din 14-16, II. 10-12, III. 6-8, jezika svežega 16-20, vampov 4-8, pljuč 4-8, ledvic 12-15, možganov 20, parkljev 4 do 5, vimena 5-7, loja 1-50-6.

Teletina: 1 kg teletine I. Din 18-24, II. 8-12, jeter 20, pljuč 15.

Svinjina: 1 kg prašičjega mesa Din 12 do 25, sala 13-14, črevne masti 8, pljuč 8-10, jeter 8-10, ledvic 18-20, glave 6-13, nog 5, slanine sveže 12-14, papricirane 14-20, prekajene 14-20, masti 14-16, prekajenega mesa 15-22, gnjati 22-27, prekajenih nog 6, prekajenega jezika 25, prekajene glave 7-12.

Klobase: 1 kg krakovskih Din 20-32, debrecinskih 14-25, brunšviških 15 do 20, pariških 25-28, posebnih 24-25, safalad 24-25, hrenovk 25-26, kranjskih 32-35, 1 kom. prekajenih 4-5, 1 kg mesenega sira 25-28, salame 70 do 90 Din.

Konjsko meso: 1 kg konjskega mesa I. Din 4, II. 2.

Kože: 1 kom. konjske kože Din 125 do 140, 1 kg goveje kože 6, telečje 10, svinjske 4, gornjega usnja 65-90, podplatov 55-65.

Perutnina: Piščanec majhen Din 12 do 14, večji 20-35, kokoš 30-45, raca 18-25, gos 25-35, zajec domač, majhen 6-10, večji 25-35.

Mleko, maslo, jajca, sir: 1 liter mleka Din 2-3, smetane 12-14, 1 kg surovega masla 30-36, čajnega masla 40, ementalkega sira 60-80, polementalkega 24-40, trapistnega 20-34, grojskega 25-32, tilsitskega 30-32, parmazana 80-100, 1 kom. sirčka 3-5, eno jajce 0-75-1.

Kruh: 1 kg belega kruha Din 4-50, črnega 4, ena zemlja 0-50.

Sadje: 1 kg jabolk Din 4-6, sliv 7 do 8, posušenih sliv 9-12, marelic 20-24, breskev 14-20, hrušk 3-4, ena limona

0-75-1-25, ena oranža 3-5, smokev 7 do 10, mandeljnov 44-56, orehov 8, luščenih orehov 36, rozin 14-32, maka 12 do 16.

Špecerijsko blago: 1 kg kave I. Din 36-90, II. 40-56, pražene I. 44-96, II. 44-56, čaja 60-250, soli 2-75, popra celega 44-60, mletega 48-60, cimeta 54 do 60, paprike 40-60, testenin 7-18, marmelade 18-36, pekmez 10, med 14 do 20, sladkorja v prahu 13-50-14-50, v kristalu 12-12-50, v kockah 13-50-14, kvasa 33-40, škroba pšeničnega 10-20, riževega 16-24, riža 4-12, 1 liter kisline 44-50, kisa navadnega 2 do 4, vinskega 4-8, olja olivnega 16 do 24, bučnega 14-16, špirita denat 9-10, 1 kg mila 11-16, sode 1-80-2, ječmeneve kave 8-14, cikorije 16-26.

Žito: 1 kg pšenice Din 1-60-2, rži 1-60-2, ječmena 1-35-2, ovska 1-65 do 2-50, koruze 1-30-2, prosa 2-4, ajde 1-75-3, fižola 1-50-4, graha 13-14, leče 10-12.

Mlevski izdelki: 1 kg pšenične moke 00g Din 3-50-3-75, 0 3-50-3-75, 1 3-40, 2 3-25-3-50, 4 3-15-3-40, 5 3-3-25, 6 2-75-3-15, 7 2-2-50, ržene moke I. 3-25 do 4, II. 2-80-3-50, prosene kaše 3-30 do 4-50, ječmenčka 2-80-14, otrobov 1-50 do 2, koruzne moke 1-50-2-20, koruznega zdroba 2-30-3-80, pšeničnega zdroba 2-20-4-50, ajdove moke št. 1 5-6, št. 2 3-50-6, kaše 5-6.

Krma: 1 q sladkega ali kislega sena Din 75-100, otave 85, ovsene, pšenične ali ržene slame 55-65.

Kurivo: 1 kub. m trdih drv Din 100 do 112, mehkih 90-100, premoga trb. 40-44, velenj. 24-28, 1 kg oglja 1-50 do 2, koksa 0-75-1, 1 liter petroleja 7, bencina 6-7, 1 kg karbida 7, sveč 14 do 30 Din.

Zelenjava: 1 kom. glavnote solate Din 0-50-1-50, endivije 0-50-1-50, 1 glava zgodnjega zelja 2-3, ohrovtja 1-3, 1 kom. karfijola 1-4, 1 kupček špinaca 1, 1 kg paradižnikov 3-4, zelene paprike 6-7, 1 kom. kumare 1-3, buč jedilnih 1-50-2, 1 liter luščenega graha 10-12, fižola v strožu 1, 1 šopek peteršilja 0-25, zelene 1-2, zelenjave za kuho 0-50, 1 kg čebule 3-6, česna 14, 1 kom. pora 0-50, 1 kupček korenja vrtnega 1, kolerabe 0-25-0-50, 1 kg krompirja zgodnjega 1-50-2, hrena 10.

Maribersko sejmsko poročilo. Na svinjski sejem dne 7. avgusta 1931. je bilo prignanih 323 svinj, katerih cene so bile sledeče: mladi prašiči 5-6 tednov stari kom. 50-70 Din, 7-9 tednov stari 80-100, 3-4 mesece stari 150-200, 5-7 mesecev stari 300-400, 8-10 mesecev stari 420-500, 1 leto stari 550-650, 1 kg žive teže 6-8, 1 kg mrtve teže 9-10 dinarjev. — Prodanih je bilo 116 svinj.

Splošno mizarstvo, raznovrstno pohištvo, pisarniške opreme izgotavlja solidno in po ugodni ceni

Parizek Karl

mizarstvo

Ljubljana

Cegnarjeva ulica št. 4.

Veletrgovina kolonijalne in špecerijske robe

Ivan Jelačin

Ljubljana

Zaloga sveže pražene kave, mletih dišav in rudninske vode.

Točna in solidna postrežba! — Zahtevajte cenik!

SPEDICIJSKO PODJETJE

R. RANZINGER

Telefon št. 20-60

LJUBLJANA

prevzema vse v to stroko spadajoče posle. Lastno skladišče s direktnim tlrom od glav. kolodvora Carinske skladišča. Mestne trošarine prosto skladišča. Carinsko posredovanje. Prevoz pohištva s pohištvenimi vozovi in avtomobil

KLIŠEJE

vseh vrst po fotografijah ali risbah izvršuje najsolidnejše

ST-DEU

LJUBLJANA DALMATINOVA 13

LEVANTSKI VELESEJEM

Fiera del Levante

BARI (Italija)

od 6. do 21. septembra 1931

Znižanja na železnicah in parobrodih
Zastopnik v Ljubljani:

COSULICH LINE

Trstje za strope

Telefon

2513

JOS. R. PUH, Ljubljana, Gradaška 22

naročajte le pri domači tvornici katera edina izdeluje to blago iz najboljšega materiala in prodaja najceneje

Knjige, časopise, račune, vizitke, memorande, kuverte, tabele, lepake, letake, naročilnice v blokkih s poljubnim številom listov, barvočiške, cenike kakor tudi vse druge tiskovine dobavlja hitro in po zmernih cenah

TISKARNA MERKUR

Telefon 25-32

Ljubljana, Gregorčičeva 23

Lastna knjigo-veznica